

NIEZLICZONY (259) *part praet pass pf*

niezliczony (245), **nieźliczony** (9), niezliczony *a.* niezliczony (5); niezliczony *ReszPrz*, *ReszList*, *KmitaSpit* (2), *SzarzRyt* (2); niezliczony : niezliczony *BibRadz* (1:10), *KuczbKat* (3:1), *SkarKaz* (2:1).

W pisowni łącznej (245), *w rozłącznej* (14).

e jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie); -o- (24), -ó- *OrzQuin* (2).

sg m N niezliczony (10). ◊ *G* niezliczon(e)go (1). ◊ *A* niezliczony (11). ◊ *L* niezliczonym (1). ◊ *f N* (*attrib*) niezliczoną (26), niezliczona (2), niezliczon(a) (1); -a *KromRozm III*; -ą : -a *HistAl* (2:1). ◊ *G* niezliczonéj (7); -éj (2), -(e)j (5). ◊ *D* niezliczon(e)j (2) *GórnDworz*, *LatHar*, niezliczonyj (1) *MurzNT*. ◊ *A* niezliczoną (23). ◊ *I* niezliczoną (4). ◊ *L* niezliczon(e)j (2). ◊ *n N* niezliczoné (8); -é (1), -(e) (7). ◊ *G* niezliczon(e)go (2). ◊ *A* niezliczon(e) (6). ◊ *I* niezliczonym (5). ◊ *pl N m pers* niezlicz(e)ni (1). *subst* niezliczoné (22); -é (2), -(e) (20). ◊ *G* niezliczonych (42). ◊ *D* niezliczonym (3). ◊ *A m pers* niezliczoné (5); -é (1), -(e) (4). *subst* niezliczoné (51); -é (4), -(e) (47). ◊ *I m* niezliczon(e)mi (3) *RejPs*, *LubPs*, *HistRzym*, niezliczonymi (1) *PatKaz III*. *f* niezliczonémi (5); -émi (1), -(e)mi (4). *n* niezliczoném (5) *SarnUzn*, *BudNT*, *OrzJan*, *LatHar* (2), niezliczonymi *SkarŻyw* (3); ~ -émi (1), -(e)mi (4). ◊ *L* niezliczonych (6).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVII w. s.v. zliczny*.

W funkcji przymiotnika (259) :

1. *Składający się z wielkiej ilości jednostek, bardzo liczny; innumerabilis* *HistAl*, *Vulg*, *Calep*, *Cn*; *innumerus* *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *Cn*; *infinitus* *HistAl*, *Modrz*; *multus, absque numero, quorum non est numerus* *PolAnt*; *indimensus, inexputabilis* *Cn* [w tym: w połączeniu z rzeczownikami w *pl* (147), z określeniem liczby (69), z rzeczownikami zbiorowymi (31)] (249) : *OpecŻyw* [79]v; *OpecŻywList* C2v; *PatKaz III* 106v; *Iezu* ienżes niezliczone ciał y dułz niemoczy łaskawie vzdrawiał. *TarDuch* B3, C2; *RejPs* 48, 118; *RejKup* r5v; *Nieftetis* tobie nędznemu/ który małz po śmierci twoiey niezliczone męki ćirpieć. *HistAl* K2v, F7, I7, K7v; *MurzNT* 73; *LubPs* L2 *marg*, X6v *marg*, Y2v; *GroicPorz* kk3v; *KrowObr* B4v, 169v, 188; *Leop Eccle* 5/6; *ALexándrowi* dary/ od Krolá Perłkiego. Niezliczone przynieśli *RejZwierz* 20; *Aleście* przyłzli do gory Syon/ y do miáftá Bogá żywego [...] y do zgromádzenia niezliczonych Aniołow [myriadum angelorum frequentiam]. *BibRadz Hebr* 12/22, *Ps* 39/13, *Ier* 33 *arg*, *Ez* 38/15, *4.Esdr* 3/7, 29 (7); *BielKron* 237; *GrzegRóżn* G4; *KwiatKsiąż* M3v; *OrzQuin* Rv; *SarnUzn* H6v; dla tychci y inłzych niezliczonych złości/ Pan Bog was ciężzko kárác będzie. *LeovPrzep* B4v, G2; *RejAp* 34v, 68, 77v, 189v; *GórnDworz* Ee5v; *HistRzym* 7v; *RejPos* 2v, 202v; *KuczbKat* 20, 160, 335; *Xerxes* on wielki krol/ gdy był niezliczone woylko ná Grecią wywiodł *RejZwierz* 50; *WujJud* 1v, 133, 144v; *BudBib Ier* 2/32, *Judith* 5/10; Co bym tu na oko nie iednym mieylcem áni dzieśiącią/ ále iakmiarz niezliczonemi/ pokazał/ gdybym lię przedłużyć nie obawał *BudNT przedm* b2v; *CzechRozm* 17, 69v, 220, 223, 265 [2 r.]; *PapPan* B4; *Z ftráchu* roście/ gniew/ niezgody/ fwary/ nieprzyiáźni/ fromocenia/ rány/ ochromienia/ zabijánia/ á miedzy ludźmi możnemi/ woyny y niezliczone nędze. *ModrzBaz* 7v, 7v, 24v, 63, 64, 82v (11); *SkarJedn* 5, 166, 389; *KochPs* 48, 145, 199; *SkarŻyw* 1, 92, 258, 357, 359 (11); *StryjKron* 145; iż *Papieżá*/ choćiáżby był nagorłzy y nie zliczone tłumy ludzi ná zátroczenie wiodł/ áni *Koncylium*/ áni żaden ładzić nie

ma. *CzechEp* 61, 183, 189, 230, 340, 358, 381; *NiemObr* 168; *KochEpit* A3v; *KochPhaen* 20; *ReszPrz* 112; *ReszList* 142; *WerGośc* 226, 237, 254; *KochPieś* 37; *ArtKanc* K4v; *GórnRozm* H2; *KochProp* 12; *Paprup* A2; *Innumerabilis. Quod numerari non potest innumerus. Nie źliczoni. Calep* 539a, 531a; *GrabowSet* Hv [2 r.], Rv; *KochFrag* 18; którzy łie niezliczonými woyski tureckými nigdy odłtráľzyć nie dáli? *OrzJan* 41, 24, 120; *LatHar* [++v, ++5v, 27, 56, 110 (18)]; *WujNT* 428, 866, 883; *PowodPr* 5, 18, 46, 55, 74; *KmitaSpit* B; *SkarKaz* 6a, 161b, 418b; *VotSzl* A4v [2 r.], Bv, C; *CzahTr* D4v; *GoslCast* 61, 66, 75; *PaxLiz* A2v, D; *SkarKazSej* 705b; Tu źytá rodźi niezliczone łáľzty/ Brogi iáľ báľzty. *KlonFlis* Cv, B4v; *SzarzRyt* B3v, Cv.

W przeciwstawieniu: »jeden ... niezliczony« (2): To mi w.m. iedno iednę biaľgłowę zľá wľpominaľz/ á ia niezliczoná licźbę dobrych/ w.m. vkáźuię *GórnDworz* Z3v; *GórnRozm* D3v.

W porównaniach (5): Abowiem tyś mie vcźynił Krolem náđ ludem twoim mnogim/ kthory ták niezliczony ielť/ iáľo proch ziemie. *Leop 2.Par* 1/9; *BibRadz 2.Reg* 17/11; *BudBib 1.Mach* 11/1; tyś obiecał [...] iľz plemię moje iáľo piaľek morľki rozmnoźone być miáľo/ á prze wielkość niezliczoná. *SkarŻyw* 347; národźiło łię potomkow ták wiele iáľo gwiazd ná niebie/ y iáľo piaľku niezliczonego ktory ielť ná brzegu morľkim. *WujNT Hebr* 11/12.

W charakterystycznych poľczeniach: niezliczone(-y, -a, -i) bajki, bluźnierstwa, błędy (2), choroby, cnoty (2), cuda (6), dary (3), dobra (2), dobrodziejstwa (dobrodziejstwo) (6), dziwy (2), grzechy (7), hufce (hufy) (2), krzywdy (4), lud (4), ludzie (5), męczennicy (5), męki (2), nędze, niemocy, nieszczęścia, niezboźności, plagi, plotki (2), potomstwo, przykłady (3), rany (2), sektarze, sekty (2), sposoby (2), stada (2), stworzenie, szkody, świadectwa, tłumy (3), tłuszcza (3), dobre uczynki (2), wojsko (wojska) (22), wymysły, zastępy, złości (złość) (8).

Wyrażenia: »(i) inszy niezliczeni« (4); *MurzNT* 66; *WujJud* 61v, 149v; Táľke z Aryľtoteľowej łzkoľy/ okrom inľzych niezliczonych [*praeter alios innumeros*]/ wyľzedł Alexánder Krol Mácedońki *ModrzBaz* 130v.

»niezliczona liczbá« [*szyk 12:6*] (18): nyezlyczoná lyczbá anyelľká nyeuáľpymy yz bog poľlal ku łluzbye they panny *PatKaz III* 114v; *BibRadz 2.Reg* 17/11, I 336b marg, II 138b marg; *RejAp* 82v; *GórnDworz* D8, Y2v, Z3v, Z7, Iiv; mieli niezliczoná licźbę vmárlťch [*mortuos habebant innumerabiles*]/bo oni ktorzy zoľtawáli źywi/ nie mogli wyľtátcźać pogrzebáiac ie *BudBib Sap* 18/12; *GórnRozm* D3v, G3, M3v; *LatHar* 473; á byľá liczbá ich tyśiáľe tyśiáľow (marg) liczbá niezliczona. (-) *WujNT Ap* 5/11; *VotSzl* Bv, C3.

»niezliczone mnostwo« = *infinita multitudo* *Modrz* (4): Temi niemocámi niezliczone mnostwo łudźi choruie [*infiniti aegrotant*] *ModrzBaz* 67, 76, 90v; Duchá łwego źwiętego/ nie tylko ná łto y dwáďdzieciá perľon/ y oľob/ iáľo ná poczáťku/ ále y ná niezliczone mnostwo y wielkość łudzi/ inľzych czáľow hoynie wylewáiac. *LatHar* 680.

»niezliczona moc« [*szyk 13:12*] (25): *SeklKat* I3; Bo táľ moc niezliczona Anyoľow rozlicźnych *RejWiz* 154v; *RejPos* 100v, 329v; *WerKaz* 294; moc niezliczona ielť przedźiwnych tytuľow/ ktoremi ielť tá źwięta Pánná godnie vraczoná. *LatHar* 478; Chwaľá tobie Pánie IĘzu Chryľte/ kторыś [...] rozmáite choroby/ od mocy łudu niezliczoney ná rozmáitych mieścáľch potęźnieś oddalił. *LatHar* 537, 13, 45, 79, 129, 151 (19); *CzahTr* D3.

»niezliczony poczet« (7): *BibRadz* I 376a marg; *BielKron* 159, 385; *BudBib* 1.Mach 5/30; Niezliczony poczet Chrześcian w Perfyey mordowani. *SkarŻyw* 305 marg, 30, 306.

»niezliczona suma« (1): á obaczy iáko niezliczona summá z lámeý žiemie Niemieckieý (nie wřpomináiac infzych pańtw) do Rzymu wynofzoná bylá. *NiemObr* 164.

»niezliczone tysiące« (1): w tym krotkiem czáście/ niezliczone tyśiące [...] ludzi pomordowano *NiemObr* 20.

»niezliczona wielkość« = *innumerabilis copia a. multitudo* *HistAl* [szyk 15:6] (21): *OpecŻyw* 16v; tak flachthy iako y profytech niezliczona wielkość pobita [*fere infiniti occisi sunt*]. *MiechGlab* 16; *RejPs* 155; poczęło z láfow wychodzić niezliczona wielkość floniow *HistAl* I2, C7v, H4v, L6; *MurzNT* 28v; *KromRozm* III N; *LubPs* X6; *BielKron* 382v; *OrzQuin* Ov; Słyżyłz też o niezliczoney wielkości Anyołów fwiętych wielkim głofem wołájących *RejAp* 55v, AA7v; *SkarŻyw* 347; *StryjKron* 146, 235, 335; *CzechEpPorz* *4; *GórnRozm* M2; *SarnStat* 18.

Szereg: »wielki, (a, i) niezliczony« (4): *LubPs* A3; *KuczKat* 301; Potym gdy fię ráno rozedniáło/ podnioszy oczy fwe/ wyrzeli wielki y niezliczony poczet ludu [*populus multus cuius non erat numerus*] *BudBib* 1.Mach 5/30; *CzahTr* D3.

2. *Wielki, ogromny, niezmierny* (w połączeniu z rzeczownikiem w liczbie pojedynczej nadaje mu znaczenie liczby mnogiej); *infinitus* *HistAl*, *Modrz* (8) : Bo vltá moie nielza iedno mullá wyfláwiác ftátecznoć twoię/ z torey mi fie lnadz niezliczone dobrodzieyftwo trefuie *RejPos* 103v; *HistAl* B8; przyiac tę Regułę/ ieft kroleftwá niebiefkiego fkarb niezlitzony náleść. *KrowObr* 145; wiele fię oftroźności práwnych y wykřetow národźiło/ ktore niezliczonego práwowánia [*lites infinitas*] ná wiele lat trwájącego národźiły. *ModrzBaz* 100v; *KochPs* 126; *SkarŻyw* 309; Vdziel mi Izopu/ fkruchy niefkończoney Z gorzkością pokuty złości niezliczoney. *GrabowSet* N3v; *KmitaSpit* Cv.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (2) : *Infinitus*, Nie skonczony/ Niezliczony. *Mącz* 127d, 253b.

Synonimy: 1., 2. *nieprzeliczony, nieskończony, niewyliczony, niezmierny, niezmierzony, ogromny, wielki; 1. niepoliczony, nieporachowany.*

Cf **NIEZLICZNY, ZLICZONY**